

Področje D: Dobri kmetijski in okoljski pogoji

Priloga 2: IXX. Standard za dobre kmetijske in okoljske pogoje pri kmetovanju

TEMA	NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	STOPNJA KRŠITVE
1. <i>Erozija tal:</i> Zaščita tal s primernimi ukrepi	<ul style="list-style-type: none"> – minimalno upravljanje zemljišč, ki kaže posebne razmere na zemljiščih – minimalna pokritost tal – ohranjanje teras 	Kmetijska zemljišča je treba obdelovati tako, da bo možnost erozije tal čim manjša, in hkrati uporabljati agrotehnične ukrepe, ki zmanjšujejo učinek erozije.	Erozija tal je razpadanje in premeščanje talnih delcev zaradi delovanja vode ali vetra na tla. Pri načrtovanju varovanja tal pred erozijo je treba predvsem upoštevati naklon kmetijskega zemljišča, njegovo izpostavljenost vodni ali vetrni eroziji ter čas in način obdelave tal (poleg preostalih dejavnikov). Z oranjem po plastnicah prečno na naklon ob upoštevanju pravega časa precej preprečimo vodno erozijo (ki je v naših krajih najpogostejša). Zaradi zaščite tal pred erozijo se zagotavlja pokritost tal z rastlinami ali zastirko v vegetacijskem obdobju.	112. Med rasto dobo so kmetijska zemljišča pokrita z rastlinskim pokrovom. Ohranjanje teras zaradi zaščite pred erozijo. Na GERK-ih z rabo na njivah, ki imajo srednji naklon 20 % ali več je treba med 15. novembrom in 15. februarjem upoštevati vsaj enega od teh ukrepov: <ul style="list-style-type: none"> – ali oranje po plastnicah – ali ohraniti strnišče – ali poskrbeti za ozelenitev. 	50
2. <i>Organska snov v tleh:</i> Ohranjanje ravni organske snovi v tleh s primerno dejavnostjo	<ul style="list-style-type: none"> – standardi za kolobarjenje, kadar je primerno – poskrbeti za orna strnišča 	Obvezen je i ustrezen kolobar na najmanj 50 % njivskih površin celotnega kmetijskega gospodarstva. Kot ustrezen kolobar se šteje vsak kolobar, ki ustreza izbrani tehnologiji pridelave in lahko kot takega štejemo že dveletni kolobar, priporočljiv pa je triletni. Trave, detelje, travno-deteljne mešanice in deteljno-travne mešanice na njivskih površinah so del kolobarja in so lahko na isti površini več kot tri leta. Praha, podsevki in dosevki se štejejo kot kolobarni členi. Koruza na vseh njivskih površinah gospodarstva se lahko v monokulturi prideluje največ tri leta.	Delež organske snovi in humusa v tleh je posledica delovanja podnebja in rastlinja na matično podlago. Razgradnja organskih ostankov in biokemični procesi v tleh so najpomembnejši za rodovitnost in stabilnost talnega ekosistema. Gospodarjenje z organsko snovjo v tleh je pomembno za preprečevanje erozije in drugih slabih vplivov na tla (slabšanje strukture, sposobnost za zadrževanje vode), še posebno na plitvih, lahkih in hidromorfih tleh. Za načrtovanje povečevanja in/ali vzdrževanja deleža organske snovi in humusa v tleh se predvsem upoštevajo kolobar, zaoravanje žetvenih ostankov, redno in uravnoteženo gnojenje z živinskimi gnojili ali vključevanje metuljnic v kolobar. Zahteva se nadzira na kraju samem na podlagi pregleda vsakoletnih zbirnih vlog oziroma drugih evidenc, ki jih hrani kmet. Hranjenje drugih evidenc zaradi navzkrižne skladnosti ni obvezno, je pa priporočljivo.	113. V triletnem obdobju je upoštevan ustrezen kolobar.	50
		Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kuriti.		114. Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kuriti.	20

<p>3. <i>Struktura tal:</i> Ohranjanje strukture tal s primernimi ukrepi</p>	<p>– uporaba primernih strojev</p>	<p>Pri obdelavi tal je treba upoštevati razmočenost tal. Globina kolesnic na pretežnem delu parcele ne sme presegati 20 cm.</p>	<p>Zbitost tal je največkrat posledica čezmerne uporabe kmetijskih strojev v neprimernem času. Občutljivost tal za zbijanje se povečuje z večjim deležem gline v tleh in z neustrezno setveno sestavo (monokulture in ozki specializirani kolobarji). Pri preprečevanju nastajanja zbitih tal se ob tipu tal upoštevajo tudi raba primernih kmetijskih strojev v primernem stanju tal, kolobar, različna in s potrebami rastlin usklajena globina oranja, občasno globoko rahlanje in vzdrževanje drenaže.</p>	<p>115. Na pretežnem delu zemljišča ni očitnih sledi zaradi neprimerne uporabe mehanizacije.</p>	<p>20</p>
<p>4. <i>Minimalna raven vzdrževanja:</i> Zagotavljanje minimalne ravni vzdrževanja in izogibanje slabšanju habitatov</p>	<p>– minimalna obremenitev z živalmi in/ali ustrezni režimi – zaščita trajnih pašnikov – ohranitev krajinskih značilnosti, vključno s prepovedjo izkopavanja oljčnih dreves, kadar je primerno – izogibanje širitvi nezaželene vegetacije na kmetijska zemljišča – vzdrževanje oljčnih nasadov in vinogradov v dobrem vegetativnem stanju</p>	<p>Površine v zaraščanju se ne smejo povečevati. Upošteva se podatek iz zbirne vloge za leto 2005; če v letu 2005 ni vložena zbirna vloga, se upošteva leto prve vložitve zbirne vloge po letu 2005. Izjema so zaraščene površine, ki jih kmetijsko gospodarstvo pridobi in jih mora očistiti v dveh letih od pridobitve.</p>	<p>Dober gospodar na kmetijskih zemljiščih pri rabi opravlja najnujnejše ukrepe skladno z ustrežno tehnologijo, zlasti s tem da: – redno obdeluje in vzdržuje kmetijska zemljišča; – zagotavlja ohranjanje oziroma izboljševanje rodovitnosti tal z ustreznim načinom rabe; – ne povzroča degradacije zemljišč (erozija, zbitost, onesnaženje) z neustrezno tehnologijo; – zgljedno in stalno vzdržuje zemljišča; – obdeluje zemljišče tako, da je ob uporabi ustrezne agrotehnikе omogočena optimalna in ekonomična pridelava; – upravlja vsa zemljišča, ki pripadajo kmetijskemu gospodarstvu, tako da ni ogrožena vitalnost gospodarstva; ob svoji nezmožnosti za delo ali daljši odsotnosti poskrbi za ustrežno obdelavo zemljišč; – vzdrževanje oljčnih nasadov v dobrem vegetativnem stanju; – vzdrževanje oljčnih nasadov in skupin oljčnih dreves, kadar gre za tradicionalno gojenje oljk v sredozemskem pasu Slovenije.</p>	<p>116. Kmetijska zemljišča so obdelana vsako leto (razen na področjih iz standarda za ohranjanje habitatov). Minimalna obremenitev površin z domačimi živalmi, če so na kmetijskem gospodarstvu. Če živali ni, se travinje vzdržuje s katero koli obliko košnje. Obdelanost travinja se zagotavlja s pašo, košnjo ali kombinacijo paše in košnje najpozneje do 15. 10. tekočega leta.</p> <p>117. Ohranjanje kmetijskih zemljišč, ki ohranja tradicionalno podobo kulturne krajine. Ob večjih zemljiških delih se zagotavlja ohranjevanje sestavin krajinskih posebnosti (pasovi vegetacije ob vodotokih, ribniki, večje mlake, suhi zidovi, terase), kamor v območjih, v katerih uspevajo oljke, štejemo tudi skupine oljčnih dreves (ohranjanje sestavin krajinskih posebnosti se ne preverja do vzpostavitve registra o njih)</p> <p>118. Oljčniki in vinogradi morajo biti oskrbovani/obdelani.</p>	<p>20</p> <p>20</p>
<p>5. Zaščita in upravljanje vodnih virov: Zaščita vodnih virov pred onesnaževanjem in odplakami ter upravljanje uporabe vode</p>	<p>vodno dovoljenje</p>	<p>Za uporabo vode za namakanje je potrebno dovoljenje, kar pomeni ravnanje v skladu s postopki za dodelitev dovoljenja. Za uporabo kapnice vodno dovoljenje ni potrebno.</p>	<p>Voda je splošna dobrina, zato je z njo treba ravnati gospodarno. Njena razpoložljivost vpliva na rastline in živali. Zaradi ohranjanja vode za njihovo osnovno preživetje je potrebno za vsako rabo vode ustrežno z Zakonom o vodah predpisano dovoljenje.</p>	<p>119. Vodno dovoljenje za namakanje kmetijskih površin mora biti izdano.</p>	<p>v letih 2010 in 2011 0 do 10, od leta 2012 naprej 10</p>